

RENOVACIÓ

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènt. Número solt, 10 cènt.

Anuncis (Preu per mensualitats)

4.ª pàgina, 1 ptes. 8.ª 6.ª, 4 ptes. : 12.ª, 2 ptes.
Intercalats i remitis, a preus convinguts

Periòdic setmanal, portaveu de la Joventut Nacionalista Republicana Socialista (en constitució)

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ
CLAVÉ, 3

ADMINISTRACIÓ
PRIM, 60

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

Al poble de Granollers

El desig, sentit amb tota la força de la nostra juvenesa, d'impulsar en aquesta vila els principis ideològics que commouen l'humanitat, fent-la caminar cap al Progrés i cap al seu perfeccionament, volem que esclati potent, vibrant; volem que la nostra aspiració sia, a l'ensem, la la de tots els que no s'avenen amb l'estat d'inercia que ns degrada i envileix.

Anem a constituir, a Granollers, una agrupació que haurà d'aportar

un fort contingut espiritual en les nostres lluites polítiques, mancades temps hà de tota idealitat; anem a fundar un Centre, que sia baluart dels joves que per un igual sentim, l'amor a la nacionalització de la nostra Catalunya, com la necessitat de lluitar fins a implantar la República, i la d'assentar, sobre principis més humans, l'actual organització social.

Per a dir els nostres anhels al poble de Granollers, hem organitzat un

Miting d'afirmació republicana

per a avui, diumenge, dia 28, a les onze del matí, en el saló de L'Unió Liberal

Prendran part en aquest acte, que ha de marcar una fita en l'història de la política local, els infadigables propagandistes republicans

Lluís Companys, Angel Samblancat i Marcel·lí Domingo

Els noms prestigiosos d'aquests correligionaris nostres, és prou per a que tots els homes d'idees avançades siguin al miting. Serà, aquest, com una halenada dels aires renovadors que comencen a sentir-se; serà un acte més dels que venen realitzant per tot Catalunya els apòstols de la Veritat i de la Justícia. De llavis de aquests homes honorats, sortiran les més valentes frases, els més enèrgics dicteris condemnant la política de disbaixa del règim actual.

El valent periodista revolucionari l'Angel Samblancat, perseguit de tots els faritzeus de l'oligarquia que

ens deshonra, i l'incansable diputat del poble republicà de Catalunya, l'actiu director de *La Lucha*, don Marcel·lí Domingo, seguint l'apostolat que'ls fa admirar de tots els republicans d'Espanya, exposaran a la vindicta pública als lladres de la nació; anomenaran pel seu propi nom als que porten al nostre jovent a morir-se al Marroc, per a ells seguir la gran disbaixa i als que s'aprofiten de l'hora tràgica actual, per a enriquir-se amb la suor d'un poble que vol viure i el fan morir de fam i de vergonya.

REPUBLICANS: Acudiu, tots, al miting, per a segellar amb la vostra presència i els vostres aplaudiments, l'actuació valenta dels homes honorats que parlen al poble amb el mateix llenguatge que acusen, cara a cara, als que des del govern, laboren per a ensorrar al règim.

TREBALLADORS: Acudiu, tots a sentir a l'esforçat diputat que en ple Congrés ha dit, sense atenuants parlamentaris, com els governants ofeguen les vagues a que ls obrers han de llençar-se, per a no morir-se de misèria.

JOVES GRANOLLERINS: A vosaltres, més que a ningú, vos demanem que acudiu al nostre miting; que és amb gent jove i conscient com volem fer el nostre partit, per a oposar la força d'una joventut sana de cos i d'esperit, a les astucies i marrulleries dels professionals de la política.

¡¡Al miting, granollerins!!

Aquesta Joventut assistirà a la manifestació cívica i a la vetllada que «L'Unió Liberal» ha organitzat per a avui, en remembrança de la tràgica jornada del 17 de gener de 1875. Tots els que condempnen els horrors causats en aquella nit per les hosts del carlisme, ens tenen al seu costat. Tots els que abominen de la política de violències, han de fer acte de presència a la protesta que'l nostre poble realitza en recordança de la salvajada comesa aquella nit de dol, que mai més s'ha esborrat de la memòria dels granollerins.

Granollers, 26 de gener de 1917

La Joventut Nacionalista
Republicana Socialista
El setmanari "Renovació"

La conferència d'en Francesc Torras

Conforme estava anunciat, el passat dimecres tingué lloc en els espaiosos salons de L'Unió Lliberal, la conferència en la qual el nostre batlle, en Francesc Torras Villà, disertà sobre'l tema «Política y Administración»

Nosaltres, que com ja havem dit altres vegades, estem completament deslligats del bando polític d'en Torras, com també del d'en Barangé, aprofitem aquesta ocasió per a fer gala de la nostra imparcialitat.

La conferència d'en Torras ens va satisfer bastant.

Va ésser un acte, amb el qual va demostrar-nos palesament la seva bona administració en el consistori — cosa que ja ho creïem — i, davant d'això, encar que lluny del seu modo de pensar, políticament parlant, no li havem d'escatimar l'elogi, com tampoc el nostre modest concurs.

***

Preliminars

Començà l'acte a les nou en punt

Les primeres paraules del conferenciant foren per a fer ressaltar que's disposava a complir un deute promès.

Amb modestia digué que, si bé's donava el nom de conferència, sols representava una conversa d'ell des de la tribuna; era solament per a calificar el moment aquell, en que's disposava a donar la cara, explicant la seva actuació.

Se lamentà de l'ambient excèptic que predomina en moltes persones que podrien ésser útils a Granollers i resten quietes allunyades de tot quant significaria una col·laboració a la bona marxa del nostre poble.

Parlà d'en Josep Coma, enaltint forsa la seva conducta de moralitat administrativa en el consistori. Manifestà'ls seus desitjos de que aital concejal exposés els motius que feren que se separés dels elements que, amb tot i ésser allunyats de la Casa Gran, volen oposar-se a la gestió dels que allí laboren.

Política

A l'entrar en aquesta part, l'orador se mostrà, com sempre, partidari de que una hegemonia política regni en la direcció dels plans administratius de l'ajuntament.

Digué que, gracies a aquesta forma de procedir, la Coalició Lliberal Demòcrata ha lograt realitzar una administració honrada en el Consistori.

Que, com a demòcrates, varen ésser ells els que's feren ressò dels ideals que propagà'l malaguanyat Canalejas,

Que arribà un dia en que creïren convenient unir-se mancomunadament amb el bando polític local, del que n'és capitost en Barangé, però que no tardà en arribar el moment en que, per a no transgir amb certs assumptes, alguns d'ells relacionats amb bona part dels abusos que continuament cometia cert subjecte, allavors arcalde de R. O., se veïeren obligats a separar-se d'ell.

Digué que una de les bases principals en que fomenta'l seu desig de que les corporacions municipals siguin polítiques, és la de que, no éssent així, no troben qui'ls patrocini els seus plans en les altes esferes.

Opinà que's fa necessaria l'intervenció dels obrers en el municipi.

Invità a aquests a que's constitueixin en agrupaments deslligats de tota tendència política i solament per a fer prevalèixer i defensar les aventatges econòmiques a son favor.

Recordà que a la primera embestida per a enderrocar al caciquisme hi va contribuir eficazment la classe treballadora.

Cità lleis socials que, posades en pràctica pel govern anglés d'en Lloyd George, representen el benestar de les petites classes socials.

S'extengué en consideracions sobre els terrenys inproductius, millorament de finques i altres, fent veure que'l dia que's tingui l'acert, per part dels governants, d'implantar certs tributs sobre aquests luxes, repercutirà també en bé dels treballadors.

Recordà que, per part de la Coalició Lliberal Demòcrata varen establir se institucions tant elogiabls com la «Casa Bressol» i la «Caixa d'Estalvi i Pensió per a la vellesa» i que'l jornal mínim dels empleats de l'ajuntament se fixà de deu rals per amunt.

Posà de relleu que l'ajuntament actual té ja'l seu plan, encaminat a la implantació de millores, encar que no's poden portar a la realitat fins que s'hagin satisfet necessitats imprescindibles, com signifiquen els atrasos que té'l municipi.

Posà de manifest que la Coalició que ell dirigeix s'ha esforçat en fomentar la cultura de la vila.

Recordà subvencions concedides a diferents escoles i digué que, si bé és veritat que are estem mancats d'una escola oficial de segona ensenyança, no ho estarem l'any que vé, car, comptant amb la quantitat de 4 000 pessetes, consignada per a aital fi en el pressupost d'enguany, serà una de les coses que amb més urgència implantarà la corporació municipal.

Posà de manifest que si are's dona una subvenció a un alumne que cursa el batxillerat en l'escola dels frares, és ben bé per a negar els medis d'instrucció al mateix

A l'ensem, remarcà ben bé que no és l'ajuntament el que subvenciona als frares, si no que tant sols cedeix la quantitat a l'alumne, per a que s'instrueixi.

Manifestat això, entrà en Torras a la segona part de seva conferència.

Administració

Digué que, deixant apart la gestió dels senyors Sarroca i Estrada, tots els arcaldes que precediren a la Coalició Lliberal Demòcrata, des de per allà l'any 1909, han contribuït a l'actual deute de l'ajuntament.

Ens feu saber que l'administració dels altres ajuntaments no ha tingut res de moral; bastant, per a demostrar-ho, el procediment posat en pràctica pels mateixos, adquirint tota mena de materials dels que necessitaven per medi dels mateixos senyors que componien el municipi.

Per a demostrar que sempre les classes més humils han suportat el pes dels principals tributs, feu desquisició d'alguns d'aquests, que ja han passat a l'història.

Parlà de la supressió de l'impost de consums.

Explicà moltes anomalies i arbitrarietats comences per l'ex arcalde senyor Tardà, totes encaminades al bé particular d'aquell senyor i que haurien convertit el repartiment substitutiu d'aquell impost en un dels fets més anòmals que puguin realitzar-se en el consistori.

Recordà com se negocijava, quan el susdit repartiment, en el despatx particular de l'arcalde; la presència de delegats fets venir per ells mateixos per a confeccionar-ne un altre, i altres arbitrarietats que feren que'l poble s'aixequés en ferma protesta contra aquell mal modo de procedir.

Digué que en el repartiment de 1916 no's va eximir del pagament per cap concepte als fabricants, com s'ha volgut dir.

Posà de relleu la forma involuntaria amb que'l municipi pagà a la companyia del gas; car si's feu, fou per ordre governativa.

Manifestà la forma indigna en que's donaren 2,500 pessetes, a l'advocat que va mitjançar en l'assumpte del gas; 2,500 pessetes que se li regalaren per haver tingut solament dues conferències amb l'arcalde d'allavors.

Afegí, amb satisfacció, que les làmines amb que's va pagar a aquell advocat, s'han anul·lat, convertint-se així, com és natural, en papers mullats.

Tornant amb lo dels Consums, digué que en la capella de Sant Roc era on s'evaporaven les pessetes.

Demostrà, amb fets que va citar, que'ls diners que devien ingressar en l'erari municipal passaven a les butxaques d'alguns, els quals, creient fer-se grans, bo i robant a la Pubblica, s'alabaven de les seves proeses.

Digué que en el repartiment d'are, paga'l que té i que'l que no té, no paga

Posà de relleu que, quan l'impost de Consums, cada família venia a pagar un import de 50 pessetes i que are les famílies pobres paguen l'ínfima quantitat de 4 a 6 pessetes.

Digué que si no s'han trobat les aventatges d'aquella supressió dels consums, que'ls considera denigrants per als pobles, n'és causa l'estat anormal per que atravesa Europa.

Assegurà que sense consums i sols amb un repartiment molt reduït, l'any 1921 començarà ja per Granollers, la seva època d'esplendorositat

Passà a ocupar-se de l'estat actual.

Els nostres principals objectes, digué, han sigut reduir gastos, donar publicitat a la nostra actuació i facilitar la manera de que'ls obrers puguin assistir a les sessions municipals per a compenetrar-se de la nostra obra

S'han creat arbitres nous; els rendiments dels mateixos, que afecten a motors, s'han triplicat amb la quantitat ingressada altres anys.

Revelà'ls desitjos de l'ajuntament de construir prompte les acerces, i digué que a primers de la vinent setmana començaràn ja'ls treballs per la construcció de les mateixes, que seràn esplèndides.

Contrastà'ls Ingressos que actualment té l'ajuntament amb els de l'època aquella en que sols ingressava'l nou per cent del que's recaudava.

S'ocupà de la situació lamentable en que's troba l'higiene en aquesta vila.

Contia en el concurs dels metges i farmacèutics per a logar netejar bé la població.

Se dolgué de que no hagi sigut possible adquirir una biblioteca de les de la Mancomunitat. Creu que tal vegada maniobres polítiques, ho hagin impedit, fent constar sa estranyesa, a l'ensem de que hi hagin districtes que'n gaudeixen dugues i, en canvi, no s'ens n'hagi concedit una a nosaltres.

S'ocupà del timo que significava la construcció del Palau de Justícia, que's pretenia edificar.

Digué que si, com és natural, ells s'oposaren a que les obres prosperessin, fou perquè

allò hauria sigut un casalot i no un palau i que allò hauria sigut també'l pretext per a enganyar a la mancomunitat dels pobles del districte.

Se condolgué de la poca protecció que actualment se dona a l'Hospital i Assil. Feu notar que cada família de Granollers ve a aportar l'ínfima quantitat de 4 cèntims cada mes per al sosteniment d'aquesta caritativa casa

Novament demostrà'ls séus desitjos de que la classe obrera tingui representants a l'ajuntament, i oferí a aquesta l'apoi de la Coalició Lliberal Demòcrata que — digué — farà gala de la denominació que ostenta.

Manifestà que està disposat a sostenir controvèrsia amb els que vulguin discutir-li el què ha dit, i titllà de covards als elements que's mantenen allunyats del consistori i que procuren, des de casa seva, dificultar la seva bona tasca.

Acabà'l senyor Torras la seva notable peroració — que, dit siga, fou escoltada amb atent silenci, — donant mercès a la nombrosa concurrència que acudí a escoltar-lo, i demanant que sigui la societat «L'Unió Lliberal» la que irradiï l'harmonia per a conquerir la llibertat i bona administració per al districte.

A dos quarts de dotze acabà la seva dissertació'l senyor Torras, de la qual haurien de prendre'n model alguns dels molts que no saben fer altre cosa que discutir en les taules de café d'aquesta vila.

REPUBLICA : Aquest dematí's fa un miting, al saló de «L'Unió Lliberal». No hi faltis. Homes honrats te dirán tota la veritat de la gran vergonya

LA TRAJEDIA DEL MARROC i l'anomenarán pel séu propi nom als lladres de la nació

De política municipal

La qüestió de la segona ensenyança

EL NOSTRE TRIOMF

Continuant i acabant avui aquesta nostra campanya en prò de la creació del col·legi oficial de segona ensenyança, tenim la satisfacció de participar als nostres amics i a la població en general, que aquesta nostra campanya ja ha donat els séus fruits.

En altre lloc d'aquest periòdic, ja trobaran els llegidors la notable conferència que l'arcalde de reial ordre en Francesc Torras Villà, va donar el dimecres passat en l'hostatge de «La Unió Lliberal». En ella, podran veure que, entre'ls diferents assumptes de que va ésser objecte la seva dissertació, va fer la declaració solemne de que l'ajuntament tenia en cartera, per al curs que vé, la creació de l'esmentat col·legi oficial, que tanta falta fa a nostra població.

Nosaltres, doncs, davant de la esmentada declaració i sostenint el nostre criteri, defensat en aquesta campanya, o sigui que la subvenció que actualment ha concedit l'ajuntament a un alumne per a que l'ensenyin els

Pares Conventuals, havia de subjectar-se a l'indagació de si estava o no en condicions d'aprendre i si era verdaderament necessitat; i de si'ls mestres als quals va dirigida *indirectament* la subvenció, estan en condicions i tenen els títols suficients per a administrar dita superior ensenyança; acabem en aquest punt la nostra campanya, esperant de l'ajuntament que, fent honor a la paraula que públicament ha sigut llençada pel séu cap més visible, o sigui per l'actual arcalde de reial ordre i cabdill de la Coalició Lliberal Demòcrata d'aquesta vila, en Francesc Torras Villà, obrirà en temps oportú l'indispensable concurs, entre professors d'aitals escoles superiors, a fi de que'l primer d'octubre, data en que's dona el començament de curs acadèmic, pugui ésser definitivament creada i funcionar l'escola de segona ensenyança, que tant bé i tants dies de gloria pot portar a la nostra estimada vila.

EN MARCELÍ DOMINGO

el valent diputat republicà, gairebé l'únic, aquest dematí, parlarà a Granollers. Veniu-lo a sentir, republicans; que ell ens dirà com hem d'actuar per a enrobustir el partit i salvar a la nostra Patria

NOVES

RENOVACIÓ adreça la més coral salutació als prestigiosos polítics que venen avui a honrar a Granollers, prenent part en el Miting d'afirmació Republicana i en els actes commemoratius del 17 de gener de 1875.

ALS LLEGIDORS. — Per al nombre que vé, tenim en cartera un article encapçalat amb el títol «Els professionals de la calumnia».

La manca d'espai no'ns ha permès publicar-lo en el nombre present.

També començarem a publicar una serie d'articles, amb el títol «Els espanyols a París», deguts a la ploma del nostre amic en Francesc Montañà.

CASAMENT. — El dia 20 del corrent, va tenir lloc, en l'església de la Bonanova, de Barcelona, l'enllaç matrimonial de la distingida senyoreta Na Dolors Torras i Ganduix, filla del conegut metge don Joaquim Torras i Pujalt, amb l'intel·ligent jove, Llicenciat en Ciències físic-químiques, en Pius Anfres i Alsina, fill del fabricant d'aquesta població don Pius Anfres Martí.

Els nuvis han sortit a viatjar per les diverses capitals de la Nacló.

Els desitjem una vida plena de ventura i felicitat.

B. L. M. — N'havem rebut un del president del «Casino de Granollers», senyor Anglès, donant-nos compte, per a que ho fem públic,

que'l diumenge passat, en mig de gran entusiasme, va quedar constituïda, en l'esmentada societat, la per nosaltres ja anunciada «Agrupació Artística».

L'aital agrupació, té en projecte fer l'inauguració oficial el prop vinent diumenge, dia 4 de març, o, tot lo més, el següent, dia 11 del mateix mes.

NOVA SÚSPENSIÓ. — L'acte anunciat de l'entrega de la placa a en Plaja, que havia de tenir lloc avui, ha sofert un nou aplaçament, segons diuen, perquè'l *leader* dels regionalistes, en Francesc Cambó, no hi pot assistir. I van dugues.

ESPECTACLES

CASINO DE GRANOLLERS. — El diumenge passat i escoltant-lo nombrosa concurrència, en la que tenen llúida representació les senyores i senyoretès d'aquesta societat, tingué lloc l'anunciat concert, desempenyat per la nova orquestra de nostra vila «Unió Artística».

El concert fou executat amb forsa acert per part de la novella institució musical, encare que, degut a la poca compenetració dels components de la mateixa, els conjunts no sortien tant ben arrodonits i harmònics com sortiran, sens dubte, dintre de poc. La concurrència en sortí satisfeta.

El Carnestoltes. Augmenta l'entusiasme entre l'element jove, per a organitzar llúides festes de Carnestoltes. Hi han grans projectes a realitzar, que ben prompte se faràn públics.

Per endavant, ja s'ha acordat celebrar un ball de trajos el diumenge, repartint-se valiosos premis, i un ball humorístic, per al dimarts, el qual ball vindrà precedit d'una original festa carnavalesca.

L'ALHAMBRA. — Continúen també els preparatius en aquesta societat per a fer un esplèndid Carnestoltes. Com anunciarem la setmana passada, el dilluns se farà'l ball de disfresses, amb premis. El saló estarà profusament il·luminat i engalanat amb exquisit gust.

CIUTADÀ: Mentres als fills del poble se'ls porta a l'escorxador del Marroc, quatre brétols dels que ens desgovernen, s'enriqueixen,

EN MARCELÍ DOMINGO, dirà a Granollers, com ve dient per tot Catalunya, qui són aquests brétols

Sabateria Riera

ABANS MARLET

Carrer d'en Prim, 7 Granollers

IMP. DE E. GARRELL : GRANOLLERS

BANCA I BORSA

SANT ROC, 10
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació
i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs :
Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

FERRAN PALAU

CORRESPONSAL DEL BANC DE BARCELONA (SUCURSAL 1)

La Unión i El Fénix Español

Companyia d'asegurances reunides
(INCENDIS I VIDA)

Representant a Granollers:

José Casado Muriel

ALFONS IV, 26

SABATERIA

de

N. Valls i fill

Calçat sòlid i elegant
a preus reduïts

CARRER DE SANT ROC, 5

J. Buenaventura

Sastre

Casa on deuen vestir-s'hi'ls joves
més elegants

Carrer de Sant Pau, 15, primer pis
BARCELONA

Fotografía BOSCH

Retrats al bromur

Reproduccions i Ampliacions

50 por 60 centímetres des de

5 PESSETES

España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS

Metge Representant: DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categories	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIO
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1 ^a	0.60	0.95	1.50	1.50	1.00	12.50
2 ^a	1.10	1.35	3.00	3.00	2.00	25.00
3 ^a	1.60	1.85	4.00	4.00	2.50	35.00
4 ^a	2.10	2.60	5.00	5.00	3.00	40.00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes satisfent una sobre prima de 0.20 ptes. cada mes.

ESTEVE

CAMILLO

CALITAT EXTRA SUPERIOR

Vendes a l'engrós i al detall ✨ Exportació a provincies

CARRER D'EN PRIM, 87

JULIA CHACON

LLEVADORA

AMB REIAL TITOL

Carrer de la Palma, 14

Miquel Iglesias

PLAÇA DE LES OLLES, 14

Gran assortit

en

Articles de Pisa,
Bateria de cuina
Flors artificials

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

:: Confecció esmerada de trajos i
tota classe d'abrics (gabans, etc)

Plaça Major, 27

LA CATALANA

Societat de Segurs contra Incendis a Prima fixa

Domiciliada a Barcelona

Rambla Catalunya, 15 i Corts, 264

Agent amb cartera
a Granollers i son Partit

Pere Novellas Valls

Carrer d'Alfons IV, 30